

TALVISIRKUS PLAY

KAAPELITEHTAAN
PANNUHALLISSA
9.11.2017-14.1.2018

*Joukkueurheiluun liittyvä termi, jolla tarkoitetaan kaikkia joukkueen käyttämiä taktisia variaatioita, jotka löytyvät joukkueen niin sanotusta pelikirjasta (lähde: Urbaani sanakirja). Pelikirja palvelee -- tarjoamalla hyväksi havaittuja työkaluja, parhaita käytäntöjä ja konkreettisia toimintaohjeita (lähde: Valtiovarainministeriön digitalisoinnin pelikirja).

PIENI PELIKIRJA*

OPETTAJAN MATERIAALI

Hyppää peliin! Talvisirkus Playssä säännöt on tehty rikottaviksi, kun kansainvälinen taiteilijaryhmä pääsee valloilleen. Mitä teemme kun pelaamme? Koemmeko vapautta, haastammeko rajoja? Talvisirkuksessa pelataan vapaudella ja säännöillä. Nykysirkusesitys lähestyy aihetta leikkisin mielin.

Talvisirkus Play yhdistää sirkusta, tanssia, musiikkia ja videotaidetta. Esityksen on ohjannut Davide Giovanzana, joka vastasi loppuunmyydyille katsomoille esitetyn Talvisirkus Kosmoksen ohjauksesta vuonna 2013. Livemusiikista vastaa äänivelho Teho Majamäki. Sirkusesiintyjät tulevat muun muassa Suomesta, Iso-Britanniasta, Sveitsistä ja Australiasta. Mukana artistikaartissa on useita huikean ilma-akrobatian, trampoliinitemppujen ja muiden sirkuslajien taitajia. Sirkuslajeja on esitelty tarkemmin seuraavalla sivulla. Tarkat tekijätiedot löytyvät käsiohjelmasta sekä Hurjaruuthin sivuilta www.hurjaruuth.fi → Talvisirkus → työryhmä. Nettisivuilta löydätte myös esitellyt kaikista esiintyjistä.

RETKI SIRKUKSEEN

Talvisirkus-retken valmistelut, itse käynnin ja sen purkamisen voi koota yhteen suurempaan tehtävään. Lopputuloksena voi olla jokin julkaisu kuten teemavihko, seinälehti, video tai valokuvasarja. Tai mitä tahansa muuta: vaikkapa esitelmä, näyttely, aamunavaus, joulujuhlaesitys... Kenties voitte valmistaa pienryhmissä esityksen teemaan sopivat lautapelit!

Pelieiheesta löytyy paljon tietoa kirjoista ja Internetistä. Myös lapsilla ja nuorilla on tosi paljon tietoa pelaamisesta – siitä kannattaa keskustella yhdessä! Tässä pelikirjassa on enemmän infoa sirkuksesta sekä aiheeseen sopivia tehtäviä eri-ikäisille. Pelien maailmaa avaa mm. kirja Nyt pelittää! (Elina Lappalainen ja Jussi Kaakinen, Tammi 2017). Tutustu myös esim. nettisivuun www.pelikasvatus.fi ja pelieiheeseen radio-ohjelmaan Taikapööri (Yle Areena). Taikapööri on viisiosainen ohjelmasarja, jossa Mike Pohjola keskustelelee asiantuntijoiden kanssa pelikasvatuksesta, pelisuunnittelusta, pelien historiasta ja hienoista pelikokemuksista - shakista Angry Birdsiin, larpista pokeriin.

NYKYSIRKUS - MITÄ IHMETTÄ? Keskustelun tueksi esityksen jälkeen

Esityksestä riittää keskusteltavaa ja pohdittavaa useammalle kerralle. Kirjatkaa yhdessä muistiin, mistä kaikesta voisi keskustella. Siirtäkää ajatuksenne ja tunteenne vaikkapa piirroksiksi tai teksteiksi. Tulkintoja ja mielikuvia on kiinnostavaa tarkastella yhdessä.

Keskustelua voi viritellä esimerkiksi seuraavien kysymysten avulla. Sirkustekniisiin ja teatterin keinoja koskeviin kysymyksiin löytyy taustatukea kohdista 6, 7 ja 9.

1. Mistä Talvisirkus kertoi? Millainen oli Talvisirkuksen maailma?
2. Millaisia hahmoja esityksessä oli? Kenestä pidit? Miksi?
3. Mikä asia jäi askarruttamaan? Miksi?
4. Millainen tunnelma esityksessä oli? Mistä se syntyi?
5. Mitä haluaisit kysyä esiintyjiltä tai ohjaajalta?
6. Mitä sirkuslajeja esityksessä nähtiin?

Jongleeraus = Esineiden käsittelyä (mm. heittäilyä ilmassa), välineinä esim. pallot, huivit, keilat jne. Oma lajinsa on myös jalkajongleeraus.

Tasapainoilu = Esim. nuorallakävely. Talvisirkus Play -esityksessä tasapainoillaan mm. yksipyöreäisellä ja lasipullojen päällä kävelen.

Akrobatia = Lattia-akrobatia tai permantoakrobatia tarkoittaa liikkeitä, joita tehdään lattiatasossa; esim. kärrynpyöriä, kuperkeikkoja, voltteja ja päällä- tai käsinseisontaa. Pari- ja ryhmäakrobatiaa liikkeitä tehdään toisen kehoa apuna käyttäen, esim. seisotään käsillä toisen käsien varassa tai tehdään ihmispyramideja.

Ilma-akrobatia = Akrobatiaa lattiatason yläpuolella; yleisimpiä ilma-akrobatiavälineitä ovat erilaiset trapetsit sekä vertikaaliköysi tai kangas. Talvisirkus Play -esityksessä ilma-akrobatiaa tehdään mm. vertikaaliköydellä, kankaalla, verkolla ja rengastrapetsilla. Talvisirkus Playssä nähdään myös ilma-akrobatiaa parin kanssa, ks. kuva lajista nimeltä Bambou*.

Cyr-rengas = Iso, ihmisenkokoinen vanne, jolla voi tehdä akrobaattisia ja tanssillisia liikkeitä. Alumiininen tai metallinen cyr-rengas on tavallisesti päällystetty joko kumilla tai PVC-muovilla.

Klovneria = Teatteri-ilmaisu ja fyysistä komediaa yhdistävä laji, johon kuuluu huumori ja usein myös katsojien nappaaminen mukaan esitykseen

Lisäksi Talvisirkus Playssä nähdään myös tanssia, mm. breakdancea.

Tanssiteatteri Hurjaruuth on tehnyt pitkään yhteistyötä useiden koulujen ja päiväkotien kanssa. Esimerkiksi Ruoholahden ala-asteen 3 A -luokka on ollut mukana Talvisirkus Playn valmistamisprosessissa jo vuodesta 2015 alkaen. Heidän kanssaan on pohdittu pelaamista, vapautta ja sääntöjä, ja joitakin lasten ideoita on päättynyt näyttämölle asti. Ryhmä on myös toiminut esityksen koyleisönä. Ryhmä suunnitteli ja toteutti yhdessä Hurjaruuthin tarpeistonvalmistajan kanssa Talvisirkuksen kellarilämpöön pöytiin omat lautapelit, joita yleisö voi odotellessaan pelata.

7. Mistä asioista sirkusesitys koostuu?

Käsikirjoitus (sirkusesityksessä ei välttämättä ole valmista käsikirjoitusta, vaan kohtauksia luodaan yhdessä rakentaen ja valmis käsikirjoitus syntyy harjoitusten aikana)

Ohjaus (miten asiat ovat näyttämöllä, mitä milloinkin tapahtuu, millaisia vivahteita vaikkapa ilmaisussa käytetään jne.)

Koreografia (liikkeet ja niiden sommittelu näyttämölle, Talvisirkuksessa ei aina ole erillistä koreografia vaan työryhmä suunnittelee koreografian yhteistyönä)

Musiikki (Talvisirkuksessa on joka vuosi kuhunkin esitykseen sävelletty musiikki ja orkesteri esittää musiikin itse joka esityksessä)

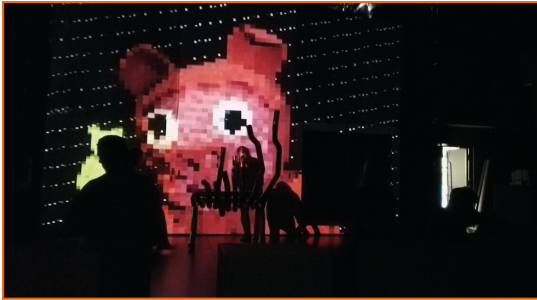
Esiintyjät (Talvisirkuksessa on mukana sirkustaiteilijoita, tanssijoita ja muita monipuolisia esiintyjiä)

Pukusuunnittelu

Lavastus

Valosuunnittelu

Videosuunnittelu (nykypäivänä useissa esityksissä hyödynnetään videotekniikkaa, myös Talvisirkuksessa on projisoitu videokuvia näyttämölle, ja voidaan puhua "videolavastuksesta")

8. Mitä yhteistä sirkuksella on teatterin ja elokuvan kanssa? Mikä niitä erottaa?

9. Mikä ero on perinteisellä sirkuksella ja nykysirkuksella? Mistä erot syntyvät?

Perinteisen sirkuksen show rakentuu useasta erillisestä numerosta: sirkustirehtööri juontaa yleisön eteen vuorotellen jonglöörin, akrobatianumeron, klovnin jne. Nykysirkuksessa esitys on usein yksi laajempi kokonaisuus, jolla on oma tarinansa ja teemansa. Perinteiseen sirkukseen kuuluvat eläimet, nykysirkukseen harvemmin. Mutta mitä kaikkia muita eroja ja yhtäläisyyksiä löytyy? Lisää tietoa voi etsiä Internetistä ja alan kirjallisuudesta.

TEHTÄVÄ

Tutkikaa Talvisirkuksen käsiohjelmaa (tai netissä www.talvisirkus.fi → työryhmä). Mitä ammatteja ja osajia tekijöistä löytyy? Listassa on kymmeniä työtehtäviä ja yli 50 nimeä. Kaikkia tarvitaan onnistuneen kokonaisuuden toteuttamiseksi!

Miettikää yhdessä tai kukin erikseen: Jos olisit töissä sirkuksessa, mikä olisi Sinun oma alasi? Olisitko trampoliinaituri, tanssija vai ilma-akrobaatti? Tai kenties tarpeistonvalmistaja, kahviotyöntekijä, lavasterakentaja, lipunmyyjä, ääniteknikko tai ompelija?

DRAAMALLISIA TEHTÄVIÄ Sovellettavissa eri-ikäisille

KESKUSTELUA PELEISTÄ

Mitä erilaisia pelejä tiedät?

Mikä on lempipelisi?

Mihin sääntöjä tarvitaan?

Onko Sinulla ruutu-aika?

Millaisia pelejä huomasit Talvisirkus Playsä?

JANA

Ohjaaja sanoo erilaisia väitteitä. Osallistujat asettuvat tilassa olevalle kuvitteelliselle janalle siihen kohtaan, jonka kokevat vastaavan omaa suhtautumista väitteeseen. Toiseen päähän janaa asettuvat ovat väitteestä täysin samaa mieltä, toisessa päässä ollaan täysin eri mieltä, keskivaiheille saa myös jäädä. Mieti, mihin asetut, jos väite on esimerkiksi...

...Rakastan pelaamista.

...Minulle on tärkeää voittaa aina.

...Pelaan pelejä mieluummin yksin kuin muiden kanssa.

Keksikää itse lisää väitteitä. Keskustelkaa vastauksista!

PEILI 2.0

Peili on pelien klassikko. Yksi pelaaja on peili, joka asettuu selin muihin, ja muut ovat sopivan matkan (esim. 10 m) päässä peilistä. Muut lähtevät kävelemään selin olevaa peiliä kohti, ja kun peili yllättäen kääntyy, muiden pelaajien tulisi olla täysin liikkumatta. Jos peili huomaa jonkun liikkuvan, pelaaja joutuu palaamaan takaisin lähtöviivalle. Tavoite on päästä koskettamaan peiliä selkään ja päästä peiliksi peilin paikalle. Miettikää yhdessä, miten peili-peliä voisi muunnella. Kokeilkaa vaikkapa näitä muunnelmia:

- Osallistujilla on päänsä päällä hernepusi tai pehmeä jongleerauspallo. Liikkuessaan kohti peiliä jokaisen tulee suorittaa jokin tehtävä matkan aikana, esim. käydä istumassa lattialla hernepusi pään päällä. Jos pussi tipahtaa maahan, täytyy palata alkuun.

- Jokaisella osallistujalla on pari. Matkaa peiliä kohti tehdään niin, että toinen kantaa toista reppuselässä. Jos pari pääsee peilin luo, ratkaistaan seuraava peili voittajaparin kesken kivi-sakset-paperi-pelillä.

KIRJOITA / KERRO PIENI TARINA ESIMERKIKSI ALLA OLEVISTA AIHEISTA. TARINA VOI OLLA TÄYSIN KEKSITYY TAI PERUSTUA OMIIN KOKEMUKSIIN.

Kirje esityksen ohjaajalle tai esiintyjälle

Kaupunki, jossa ei saanut leikkiä

Se ei pelaa, joka pelkää

Paras sirkusmuistoni